

vedrørende Landsbypræsternes Lønning." — Indbringelsen vil blive sat paa Dagsordenen for et følgende Møde.

Man skred derpaa til:

Anden Behandling af: Forslag til Lov angaaende nærmere Regler om Sammensætningen af Landkommunernes Skolekommissioner,

efterat Thinget uden Afstemning havde givet sit Samtykke til Sagens Foretagelse, uagtet Udvalgets Betænkning ikke havde foreligget i den i Forretningsordenen herfor foreskrevne Frist.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 74; Udvalgets Betænkning i Tillæg B. Sp. 49).

Der var ikke stillet andre Endringsforslag end de i Betænkningen opførte.

Lovforslagets Paragrafer, de stillede Endringsforslag og Spørgsmaalet om Sagens Omgang til 3die Behandling sattes under Et under Forhandling.

Ordføreren (Lh. Nielsen): Ved Loven af 6te Juli 1867 § 16 bleve Skolekommissioner oprettede, og deres Virksomhed i Almindelighed bestemt. Da Tiden imidlertid havde viist, at det var nødvendigt nærmere at udvikle, hvad Skolekommissionernes Opgave skuldi være, blev ved Loven af 18de Marts 1871 deres Virksomhed i det Enkelte nærmere bestemt.

Den Lov, hvortil her foreligger Forslag, maa vel nærmest betragtes som en Leilighedslov, og det har derfor ikke kunnet falde Udvalget ind at fremkomme med indgribende Forslag hverken om Skolekommissionernes Virksomhed eller deres Sammensætning, saa meget mindre som denne Sag saa ganske nylig er bleven ordnet. Man har altsaa betragtet Loven som en Leilighedslov, og derfor har man søgt at indrette sig. Det har Endringer, der er stillet, vil forhaabentlig ogsaa vise sig at være i Overensstemmelse med det hidtil Bestaaende. De Skolekommissioner, der skulle oprettes ifølge Lovforslagets § 1, have jo en vis Lighed med dem, der findes i Kjøbstæderne, der ved, at i Kjøbstæderne alle Præsterne tage Sæde i Skolekommissionerne tillige med et dobbelt saa stort Antal andre Medlemmer, hvoraf Halvdelen er valgt ud af Byraadet. Dette er ifølge Loven af 26de Mai 1868 § 14. Der er imidlertid en væsentlig Forskjel i Kjøbstadskommissionernes Forretningsorden eller deres Maade at virke paa og den, der vil fremkomme efter Lovforslagets § 1, idet nemlig ifølge den nævnte § 14 Skolekommissionen i Kjøbstæderne selv frit vælger sin Formand blandt selve Kommissionens Medlemmer. Det kunde jo da have syntes at være naturligt

her at gaa den samme Vej og foreslaa frit Valg af Formand i de her foreslaaede Skolekommissioner, i hvilke der ligeledes bliver flere Præster og et dobbelt saa stort Antal andre Medlemmer. Dette kunde som sagt ved første Dietast synes naturligt, og i sig selv kunde jeg ikke alene ikke have Noget derimod, men jeg vilde finde det rigtigt, naar det kunde have været Reglen for Skolekommissionerne paa Landet i Almindelighed. Jeg kunde ønske, at disse fik den samme Frihed som Kjøbstadsstolekommissionerne have, hvilket de Herrer imidlertid ville erindre, at de ikke have, idet de ikke selv vælge deres Formand, men Præsten er deres søgte Formand. Der vilde altsaa, naar man her traf den nævnte Bestemmelse, fremkomme en underlig Modsetning mellem de saa Skolekommissioner, som ville blive oprettede efter den nye Lov, og Skolekommissionerne i de øvrige Landkommuner. Det tør jo nemlig antages, at det kun er ganske enkelte Pastorater, hvorom der her er Tale. Jeg har saaledes tænkt paa Sønder-Dumme i Ringkjøbing Amt og et Pastorat i Aarhus-Egnen. Der er muligvis flere, men disse to ere utvivlsomt i det paagjældende Tilfælde. Der kan naturligvis i Tidens Længde blive nogle flere, men at det skulde blive mange, tør dog neppe antages. Man har derfor ikke anset det for rigtigt at foretage nogen indgribende Forandring, men har ment, at man simpelthen burde ændre Lovforslaget derhen, at Skolekommissionen selv skulde vælge sin Formand blandt de to eller flere Præster, som efter Lovforslaget ville faae Sæde i Kommissionen. Man har ment at burde gjøre dette, fordi man har anset det for i og for sig at ville være rigtigt, men man har tillige ment, at det ikke altid vilde være sikkert, at den paagjældende Minister kunde træffe det rigtige Valg, og at det i alt Fald maatte ligge nærmere for Skolekommissionen at se, hvilken af Præsterne der maatte egne sig til at være Formand. I de fleste Tilfælde vil — det skal jeg ikke bestride — enhver af Præsterne være det, men det kunde ganske vist være, naar Skolekommissionen bliver noget større, saaledes som det netop her sker, at en Præst kunde være mindre skikket til Formand. Vi antage, at Forholdet sædvanligvis vil stille sig saaledes, at man eens om at lade Præsterne stiftes være Formand i det foreskrevne Naremaal, eller at man fra alle Sider erkender, at den ene af Præsterne er saa godt skikket til Formandspladsen, at han bør vedblive at beklæde den. Naar der er foreslaet, at Valget kun skal gjælde for 3 Aar, saa er dette en Følge af, at der hvert tredie Aar sker nyt Valg til Sogneraadet. Naar man endvidere foreslaar, at i Tilfælde af Stemmeligbed gjør Lodtrækning Udvalget, skal jeg dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at der har været nogen Stemning for, at man i saadant Tilfælde kunde lade Sogneraadet afgjøre Valget, men grundet paa